

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

Η Σύγκλητος της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών συνεδρίασε στις 9 Νοεμβρίου του 2010 με κεντρικό θέμα ημερήσιας διάταξης τις εισηγούμενες από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μεταρρυθμίσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μετά από εκτενή συζήτηση του «Κειμένου Διαβούλευσης για την έναρξη διαλόγου» αναφορικά με τη δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση η Σύγκλητος κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

1. Από το κείμενο, το οποίο περιγράφει αναλυτικά τις χρόνιες θεσμικές αγκυλώσεις του δημόσιου Πανεπιστημίου, απουσιάζει οιαδήποτε αναφορά στις καίριες ευθύνες που φέρει το πολιτικό σύστημα για την παράλυση της πανεπιστημιακής διοίκησης και τον ευτελισμό της ακαδημαϊκής ζωής.
2. Ο συντάκτης του κειμένου αναγνωρίζει ρητά τη θετική συμβολή του δημόσιου Πανεπιστημίου στην ανάπτυξη, στην πολιτική χειραφέτηση και στην κοινωνική συνοχή. Ωστόσο, οι προτεινόμενες ριζικές αλλαγές δημιουργούν την αίσθηση ότι το Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα ιδρύεται τώρα για πρώτη φορά. Δεν υπάρχουν, συνεπώς, παραδόσεις που θα όφειλαν να διαφυλαχθούν και να αξιοποιηθούν με γόνιμο τρόπο για την επίλυση των περίπλοκων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν η Ανώτατη Εκπαίδευση αλλά και η δημόσια Παιδεία εν γένει.
3. Η πλήρης αυτή παράκαμψη των καταξιωμένων εμπειριών του ελληνικού δημόσιου Πανεπιστημίου συνοδεύεται παράλληλα από έναν άκριτο, όσο και μεταπρατικό προσανατολισμό σε ξένα, κυρίως αγγλοσαξωνικά, πρότυπα. Επιτείνεται έτσι το αίσθημα απαξίωσης του ελληνικού ερευνητικού και διδακτικού προσωπικού, και από αυτή την άποψη είναι μάλλον εύλογο να αναρωτηθεί κανείς για το πως είναι δυνατό να

προσδοκά το Υπουργείο Παιδείας από τους μισθολογικά απαξιωμένους και ηθικά ταπεινωμένους ερευνητές και διδάσκοντες να ανταποκριθούν επιτυχώς στο επιτακτικό αίτημα της ανάταξης του δημόσιου Πανεπιστημίου.

4. Είναι εμφανές ότι ορισμένες από τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις έρχονται σε σύγκρουση με την Αρχή της Αυτοτέλειας, η οποία, βάσει του Συντάγματος, αποτελεί την θεμελιώδη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία του Πανεπιστημίου. Επιπλέον επικρατεί η λογική των έξωθεν επιβαλλόμενων διορισμών και παρακάμπτεται το αίτημα του συνόλου σχεδόν της ελληνικής πανεπιστημιακής κοινότητας για την αναβάθμιση των διαδικασιών δημοκρατικής επιλογής της πανεπιστημιακής διοίκησης μέσα από την απεμπλοκή τους από κάθε κομματική και πελατειακή εξάρτηση.
5. Υιοθετείται μία ισοπεδωτική λογική προσέγγισης των προβλημάτων του δημόσιου Πανεπιστημίου χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν η ιδιαιτερότητα και διαφορετικότητα των γνωστικών πεδίων, τα οποία κάθε σύγχρονο πανεπιστήμιο είναι σήμερα υποχρεωμένο να καλλιεργεί. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, αλλά και η άσκηση των Καλών Τεχνών αφήνεται στο έλεος τυχαίων και εφήμερων αναγκών της αγοράς.
6. Το κείμενο δεν αγνοεί μόνο το παρελθόν του ελληνικού Πανεπιστημίου αλλά επιπλέον σιωπά πλήρως για το παρόν του, για το πώς δηλαδή θα αντιμετωπίσει τα δυσχερέστατα προβλήματα που ανακύπτουν από τη διαρκώς μειούμενη χρηματοδότησή του. Το κείμενο χαρακτηρίζεται από μία επίφοβη έλλειψη ρεαλισμού, καθώς φαίνεται να αναμένει ότι από ένα ακυρωμένο παρελθόν και ένα απωθημένο παρόν θα αναδυθεί, κατά ένα μυστηριώδη και αινιγματικό τρόπο, ένα ρόδινο μέλλον.
Η Σύγκλητος θεωρεί ότι αλλαγές που ενισχύουν την λειτουργία και την αποστολή του Δημόσιου Πανεπιστημίου σήμερα είναι απαραίτητες, ωστόσο οι αλλαγές που προτείνει το Υπουργείο Παιδείας κινούνται προς την λάθος κατεύθυνση. Η πανεπιστημιακή κοινότητα δεν μπορεί και δεν

επιτρέπεται να δεχθεί μοιρολατρικά τη μετάλλαξη του δημόσιου Πανεπιστημίου. Οφείλει να υπερασπιστεί το «Πανεπιστήμιο των διαφωτιστικών και ρομαντικών οραμάτων» και να αντισταθεί σθεναρά στο «Πανεπιστήμιο των αγοραίων ερευνητικών προγραμμάτων».

Η Σύγκλητος δεν απορρίπτει τη σύνδεση του Πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας. Απεναντίας, τη θεωρεί αναγκαία και επιθυμητή· υπό την αίρεση ότι η συγκεκριμένη σύνδεση θα πραγματοποιείται με όρους που θα διασφαλίζουν και θα εγγυώνται την αυτοτέλεια της έρευνας και της διδασκαλίας. Κάθε επιδιωκόμενος ετεροκαθορισμός του Πανεπιστημίου πρέπει εκ των προτέρων να αποδοκιμάζεται.

Η Σύγκλητος είναι βαθύτατα πεπεισμένη ότι έχουν ωριμάσει πλέον οι συνθήκες για τη διαμόρφωση ενός ανοιχτού, απεγκλωβισμένου από φαινόμενα κομματικών επεμβάσεων, δημοκρατικού Πανεπιστημίου το οποίο θα είναι σε θέση να συμβάλει με τις δικές του δυνάμεις στην κοινή προσπάθεια για την υπέρβαση της κρίσης αξιών που διέρχεται σήμερα η ελληνική κοινωνία. Γι' αυτό εισηγείται τη συγκρότηση επιτροπών, οι οποίες, σε συνεργασία με αντίστοιχες επιτροπές άλλων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, θα διατυπώσουν συγκεκριμένες προτάσεις που θα οδηγούν στην πραγματική αναμόρφωση του δημόσιου Πανεπιστημίου.